

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Król-Szymielewicz

Protokolant: Katarzyna Bakalarczyk-Kielak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 marca 2016 roku we W.

sprawy z powództwa D. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w W.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 450 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 2 czerwca 2015 r. (data prezentaty biura podawczego k. 3) do Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej, VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w W., powód D. M. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...), z siedzibą w W., domagał się zasądzenia od A. K. kwoty 4.072, 39 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 11 września 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania powód podał, że w okresie od 1 marca 2012 r. do 6 maja 2013 r. zawarł z pozwaną 15 umów o dzieło, na podstawie których pozwana zobowiązała się do wykonania czynności polegających na pakowaniu materiałów w wyznaczonych okresach czasowych. Wskazał, że pozwana otrzymała z tego tytułu wynagrodzenie w łącznej kwocie 21.119, 00 zł brutto.

Pozwany wyjaśnił, że w jego firmie w okresie od 4 grudnia 2013 r. do 19 grudnia 2013 r. została przeprowadzona kontrola, w wyniku której Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. nakazał przekwalifikować umowy o dzieło łączące powoda z pozwaną - na umowy zlecenia. Przekształcenie umów spowodowało konieczność zapłaty składek na ubezpieczenie w wysokości 4.072, 39 zł, którą powód uiszczył jako płatnik składek, przy czym zdaniem powoda wskazana kwota powinna być potrącona z wynagrodzenia zleceniobiorcy, czyli pozwanej. Wskazał, że w skład tej kwoty wchodzi składka na ubezpieczenie emerytalne 9,76 % (tj. 2.065, 12 zł), składka na ubezpieczenie rentowe 1, 5 % (tj. 317, 39 zł) oraz składka na ubezpieczenie zdrowotne 9 % (tj. 1.689, 88 zł).

Powód podniósł również, że pozwana została poinformowana o konieczności zwrotu nadpłaconej przez niego składki pismem z dnia 3 września 2014 r. Zarzucił, że pozwana nie odpowiedziała na to wezwanie i nie zwróciła mu tej części składki, o którą powinno zostać pomniejszone jej wynagrodzenie. Powód podniósł, że niniejsze powództwo oparte zostało o treść art. 405 k.c., który stanowi, że: „kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości”, co oznacza, iż obowiązek zwrotu części zapłaconej przez niego składki ubezpieczeniowej podlega zwrotowi na jego rzecz, tym bardziej, że pozwana w rozliczeniu otrzymała zwrot tej składki.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 24 czerwca 2015r., sygn. akt VI Nc 424/15, (k.44) Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w W., uwzględnił całość żądania powoda i zasądził od pozwanej na jego rzecz kwotę 4.072, 39 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 września 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 642 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu.

Na skutek prawidłowo wniesionego sprzeciwu (data prezentaty biura podawczego k. 47) w/w nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym, utracił moc.

Pozwana A. K. zaskarżyła w całości wskazany nakaz zapłaty oraz wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana podniosła zarzut niewłaściwości rzeczowej Sądu Rejonowego w Wołowie – Wydziału Cywilnego, wskazując, że dochodzone przez powoda roszczenie ma swoje źródło w stosunku pracy, a co zostało ustalone na mocy wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia Wydziału X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt X P 213/15. Zdaniem powódki, jeżeli świadczyła ona pracę u pozwanego na podstawie umowy o pracę, to roszczenia pracodawcy (płatnika składek) o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia ze stosunku pracy powinien rozpoznać wyłącznie Sąd Pracy.

Pozwana zarzuciła, iż fakt niezgodnego z prawem działania powoda, poprzez zawieranie z pracownikami umów o dzieło, które de facto nie miały takiego charakteru, nie może zwalniać powoda z jego obowiązku jako płatnika składek na ubezpieczenia społeczne. Ponadto zakwestionowała, aby powód przekazał należne składki do ZUS, także w części finansowanej przez pozwaną. Zdaniem pozwanej powód nie jest uprawniony do zgłoszenia roszczenia zarzutu bezpodstawnego wzbogacenia, albowiem nie zaistniały przesłanki w rozumieniu art. 405 – 408 k.c. Wskazała, że w całości zużyła wynagrodzenia uzyskane w latach 2012 – 2013, a zatem obowiązek zwrotu korzyści wygasł i brak jest podstaw do uznania, że powinna była liczyć się z obowiązkiem jego zwrotu.

Kolejno pozwana wyjaśniła, że w okresie od 5 marca 2012 r. do 18 września 2013 r. świadczyła pracę na rzecz pozwanego, w ramach formalnie podpisanej umowy o dzieło. W rzeczywistości wykonywała takie same obowiązki jakie świadczy pracownik w ramach umowy o pracę, pod kierownikiem pracodawcy i w miejscu przez niego wskazanym. Pozwana podniosła, że zawarcie umowy o dzieło zostało jej narzucone, w celu omięcia przepisów o ubezpieczeniach społecznych i zdrowotnym. Wskazała, że od przychodów uzyskiwanych przez pracowników, w tym przez nią, powód nie opłacał składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, przy czym obowiązek ten został stwierdzony dopiero na skutek kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Pracy.

Kolejno podniosła, że to do powoda należało wyliczenie i przekazywanie, w każdym miesiącu składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w tym obciążających pracowników. Wskazała, że na mocy prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej VII Zamiejscowego Wydziału Karnego, powód został uznany winnym między innymi tego, że nie opłacał należnych składek na ubezpieczenie społeczne, jak i zatrudniał pracowników, w tym ją, na podstawie umów o dzieło w warunkach charakterystycznych dla umów o pracę.

Wyjaśniła, że skoro powód nie zapłacił faktycznie składek na ubezpieczenie społeczne, nie stał się tym samym zubożałym, a ona bezpodstawnie wzbogacona. Zarzuciła, że wraz z pozwem nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających dokonanie wpłaty z tytułu należnych składek na rzecz ZUS, przy czym wydruk obliczonych składek nie stanowi takiego dowodu. Zdaniem pozwanej, do czasu uregulowania zaległych składek, także w części finansowanej przez pozwaną, powód nie jest uprawniony do zgłoszenia roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, nie zaistniały bowiem przesłanki w rozumieniu przepisów art. 405 – 408 k.c.

Postanowieniem wydanym w dniu 24 lipca 2015 r. (k. 63) Sąd Rejonowy w Wołowie I Wydział Cywilny stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania tut. Sądowi jako miejscowo i rzeczowo właściwemu, a to na skutek podniesionego przez pozwaną zarzutu niewłaściwości rzeczowej Sądu Cywilnego w W. z uwagi na

wyrok zaoczny Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia Wydziału X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt X P 213/15, ustalający stosunek pracy pomiędzy powodem a pozwaną (wskazany wyrok zaoczny D. M. zaskarżył w ustawowym terminie i sprawa ta jest w toku).

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód D. M. od 1 listopada 2009 r. prowadzi działalność gospodarczą – aktualnie pod firmą (...), z siedzibą w W., a wcześniej pod firmą (...) w W., w ramach której świadczy usługi konfekcyjne (m.in. foliowania i pakowania surowców w pudełka tekturowe, etykietowania towarów) na rzecz kontrahentów, zgodnie z zamówieniami.

W przeważającej mierze powód zatrudnia pracowników na podstawie umów o dzieło bądź umów zlecenia.

Dowód: - zaświadczenie o wpisie do (...) k. 40,

- przesłuchanie powoda k. 171.

W okresie od 1 marca 2012 r. do 31 maja 2013 r. powoda i pozwaną A. K. łączyło 15 umów o dzieło, na podstawie których pozwana A. K. zobowiązywała się do składania kotew R-RB- (...) -M z materiału powierzonego jej przez powoda D. M..

Zazwyczaj umowy obejmowały okresy miesięczne, przy czym dotyczyły za każdym razem dzieła w postaci złożenia określonej liczby kotew. W umowach strony każdorazowo ustalały wysokość wynagrodzenia przysługującego pozwanej. Wysokość wynagrodzenia pozwanej była uzależniona od ilości zmontowanych uchwytów.

W okresie od 1 marca 2012 r. do 31 maja 2013 r., z tytułu umowy o dzieło pozwana otrzymała wynagrodzenie w łącznej kwocie 21.119,00 zł brutto.

Pieniądze uzyskane z tego źródła pozwana przeznaczała na bieżące potrzeby życia codziennego i zużywała je.

Dowód: - umowy o dzieło wraz z rachunkami za wykonaną pracę k. 17 – 36,

- zeznania świadka B. M. k. 170,

- przesłuchanie powoda k. 171,

- przesłuchanie pozwanej k. 171.

Oprócz pozwanej, na podstawie umowy o dzieło u powoda zatrudnionych było około 30 pracowników m.in. K. M. oraz E. W..

Dowód: - zeznania świadka K. M. k. 171,

- zeznania świadka E. W. k. 171,

- przesłuchanie pozwanej k. 171.

Wykonanie dzieła polegało na składaniu kotew i odbywało się przy stole, w domu powoda w W. przy ulicy (...). Jednocześnie pozwana kierowała zorganizowanym zespołem pracowników i pełniła funkcję brygadzysty, chociaż formalnie nie zostało to uregulowane w umowach o dzieło.

W okresie zatrudnienia u powoda, przez okres jednego miesiąca pozwana była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy i pobierała zasiłek dla bezrobotnych.

Dowód: - przesłuchanie powoda k. 171,

- przesłuchanie pozwanej k. 171.

Sprawami finansowo – podatkowymi, a także dokumentacją pracowniczą zajmowała się matka powoda, B. M..

Z tytułu umowy o dzieło powód nie zgłosił pracowników, w tym pozwanej do ubezpieczenia społecznego, jak również nie odprowadzał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

Dowód: - zeznania świadka B. M. k. 170;

- przesłuchanie pozwanej k. 171.

W okresie od 4 grudnia 2013 r. do 19 grudnia 2013 r. Inspektor Kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przeprowadził u powoda kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego; ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, wypłacania tych świadczeń oraz dokonywania rozliczeń z tego tytułu; prawidłowości i terminowości opłacania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawiania zaświadczeń lub zgłaszania danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

W wyniku kontroli ustalono m.in., że powód nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego osób, w tym pozwanej, z którą zawierał umowy cywilnoprawne nazywane przez powoda „umowami o dzieło”.

Powód został zobowiązany przez ZUS do przekwalifikowania zawartych umów o dzieło na umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy o umowach zlecenia. W związku z tym też, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał powoda do uregulowania zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy, dotyczące zatrudnianych osób na podstawie umów o dzieło, które powinny być umowami zlecenia, w tym także do zapłacenia składek, które powinny być sfinansowane przez osoby wykonujące zlecenie.

Odnosnie pozwanej A. K., wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, które powinny być zostać potrącone z jej wynagrodzenia jako zleceniobiorcy, a które aktualnie powinien uiścić powód, wynosi 4072,39 zł, a w tym: 2065,12 zł tytułem składek na fundusz emerytalny, 317,39 zł tytułem składek na fundusz rentowy i 1689,88 zł składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Do chwili obecnej, powód nie uregulował w całości należnych składek ubezpieczeniowych dotyczących pozwanej A. K. wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Łącznie powód zalega na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z płatnością kwoty 151 736,18 zł, na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego: 23 613,73 zł oraz na Fundusz Pracy i FGŚP łącznie: 2 148,88 zł (bez kosztów upomnień i kosztów egzekucyjnych).

W wyniku przekwalifikowania umów zawartych z pracownikami, w tym z pozwaną, powód dokonał korekty dokumentów zgłoszeniowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z prośbą o rozłożenie należności z tytułu składek na raty.

Dowód: - rozliczenie należności dot. pozwanej k. 37,

- protokół kontroli k. 149 – 165,

- pismo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 23 lutego 2016 r. k. 175- 176,
- korekta PIT za rok 2012 i 2013 k. 86 – 87,

- zeznania świadka B. M. k. 170,
- zeznania świadka K. M. k. 171,
 - zeznania świadka E. W. k. 171,
 - przesłuchanie powoda k. 171.
 - przesłuchanie pozwanej k. 171.

Pismem z dnia 3 września 2014 r. powód wezwał pozwaną A. K. do zapłacenia składek ubezpieczeniowych, które powinny być zostać potrącone z jej wynagrodzenia jako osoby wykonującej umowę zlecenia, a do uiszczenia których ZUS zobowiązał powoda, tj. do zapłaty kwoty 4072,39 zł.

Dowód: - pismo powoda z dnia 3 września 2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 38 – 39.

Otrzymane od powoda wynagrodzenie za okres od 1 maja 2012 r. do 31 maja 2013 r. pozwana zużyła w całości.

Obecnie pozwana A. K. nie posiada stałego zatrudnienia, utrzymuje się z dochodów, które uzyskuje z sezonowej pracy w Niemczech oraz dochodów pochodzących z dorywczej pracy jej małżonka. Oboje z mężem mają na utrzymaniu małoletnią córkę.

Od 28.11.2014r. pozwana jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. bez prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych.

Pozwana nie posiada innych źródeł dochodu.

Dowód: - zaświadczenia z PUP: k.186-187;

- zeznania świadka K. M. k. 171,
- przesłuchanie pozwanej k. 171.

Wyrokiem nakazowym z dnia 13 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w W. uznał powoda D. M., prowadzącego działalność w W., przy ulicy (...), za winnego popełnienia wykroczeń przeciwko prawom pracowników polegających na:

- zatrudnianiu pracowników na podstawie umów o dzieło w warunkach charakterystycznych dla umów o pracę tj. wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę,
- wypłacaniu pracownikom wynagrodzenia po terminie w maju 2013 r.,
- w okresie od stycznia do maja 2013 r. nie prowadzeniu rzetelnie dokumentacji związanej ze stosunkiem pracy, tj. ewidencji czasu pracy zatrudnionych pracowników, będącej podstawą w ustalaniu prawidłowości naliczenia wynagrodzenia za wykonaną pracę,
- dopuszczaniu pracowników do pracy bez wymaganego przeszkolenia okresowego z zakresu bhp,
- dopuszczaniu pracowników zatrudnionych przez Agencję Pracy (...) z siedzibą w Ś., w ramach umowy „Outsourcingu wyodrębnionych funkcji w procesie usług konfekcyjnych” bez przeszkolenia wstępnego i stanowiskowego w dziedzinie bhp,
- zoorganizowaniu stanowiska pracy w sposób niezgodny z przepisami prawa, poprzez nie zapewnienie w miejscu stałej pracy oświetlenia dziennego, braku wolnej (nie zajętej przez urządzenia) powierzchni stanowiska pracy,

przez co pracownikom nie zapewniono swobody ruchu wystarczającej do wykonania pracy w sposób bezpieczny, z uwzględnieniem wymagań ergonomii,

- nie dopełnianiu obowiązku opłacania comiesięcznej składki na Fundusz Pracy za miesiąc maj 2013 r., podczas gdy ustawowy termin opłacania tych składek upłynął w dniu 15 czerwca 2013 r.,

- w dniu 18 czerwca 2013 r. w godzinach 7.00 – 10.00 dopuszczaniu do pracy w magazynie 7 osób w warunkach nie spełniających podstawowych przepisów bhp przy organizowaniu stanowiska pracy, tj. pracy w wymuszonej pozycji ciała na krzesłach oraz pracy w pozycji siedzącej – na kostce brukowej i drewnianych paletach, pracy w pomieszczeniu magazynu, w którym nie zapewniono oświetlenia dziennego oraz właściwego sztucznego, nie zapewniono właściwej organizacji stanowiska pracy przy stole roboczym, nie zapewnieniu wolnej powierzchni stanowiska pracy,

- nie opłacaniu co miesięcznych składek na Fundusz Pracy za miesiąc sierpień 2013 r.,

- nie prowadzeniu w miesiącu lipcu dokumentacji związanej ze stosunkiem pracy, tj. ewidencji czasu pracy i indywidualnych kart ewidencyjnych przydziału odzieży i obuwia roboczego

- naruszeniu przepisów o czasie pracy w okresie od sierpnia do września 2013 r., tj. o 11 godzinnym odpoczynku dobowym, 35 godzinnym nieprzerwanym odpoczynku w każdym tygodniu pracy, o przeciętnie 5 dniowym tygodniu pracy;

- nie wypłaceniu w okresie od 11 września 2013 r. do 8 października 2013 r. wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych E. K.

- nie wykonaniu decyzji inspektora pracy - i nałożył na niego karę grzywny w wysokości 6.000 zł.

Dowód: - prawomocny wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej, VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w W. z dnia 13 lutego 2014 r. k. 52 – 56,

- przesłuchanie pozwanego k. 171.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem zaocznym z dnia 8 czerwca 2015r., sygn. akt X P 213/15, ustalił że pomiędzy powodem a pozwaną w okresie od 5 marca 2012r. do 18 września 2013r. istniał stosunek pracy.

Wyrok ten został zaskarżony sprzeciwem w ustawowym terminie przez D. M. i obecnie sprawa ta jest w toku.

Dowód: - wyrok zaoczny Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 czerwca 2015r., sygn. akt X P 213/15: k.57-59.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd zważył co następuje:

Powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu w całości.

W ramach wytoczonego powództwa powód D. M. domagał się zasądzenia od pozwanej A. K. kwoty 4.072, 39 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 11 września 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych. Wskazana suma stanowi wysokość składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i zdrowotne, które powinny być zostać potrącone z wynagrodzenia pozwanej jako zleceniobiorczyni w czasie wykonywania przez nią umów o dzieło, zakwalifikowanych następnie przez ZUS jako umowy zlecenia, a do uiszczenia których to składek ZUS finalnie zobowiązał powoda D. M..

Powód jako podstawę prawną swego roszczenia wskazał przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, tj. art. 405 k.c. i dalsze.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd przede wszystkim oparł się na dowodach z dokumentów, w postaci: zawartych pomiędzy stronami umów o dzieło, rachunkach z dnia 31 maja 2013 r., pisma powoda z 03.09.2014r. skierowanego do pozwanej wraz z potwierdzeniem jego nadania, zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 8 października 2009 r., potwierdzenia przyjęcia wniosku z dnia 25 marca 2014 r., nakazu zapłaty z dnia 13 lutego 2014 r., wydanego przez Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w W., , informacji o dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy w roku 2012 i 2013, jak również w postaci pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 23.02.2016r. (k.175-176).

Ponadto, Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków: K. M. oraz E. W., które także zawarły umowy o dzieło z powodem, na podobnych zasadach jak pozwana, a ich zeznania jako logiczne i zgodne z obiektywną rzeczywistością, pozostawały spójne z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Odmienne Sąd potraktował zeznania świadka B. M. (matki powoda), w szczególności w zakresie, w jakim świadek utrzymywała, że żądanie powoda jest w całości uzasadnione, a zatem pozwana powinna zapłacić powodowi kwotę składek ubezpieczeniowych dochodzoną pozwem. Sąd uwzględnił przy tym okoliczność, że B. M. jako osoba bliska dla powoda mogła być zainteresowana korzystnym dla niego rozstrzygnięciem, tym bardziej, że osobiście prowadziła sprawy podatkowo – finansowe i pracownicze w firmie swojego syna.

Sąd nie podzielił stanowiska prezentowanego przez powoda w niniejszym postępowaniu, a złożonym przez niego wyjaśnieniom dał wiarę jedynie w tej części, która znalazła potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

W konsekwencji za wiarygodne Sąd uznał wyjaśnienia złożone przez pozwaną, która jasno i wyraźnie wskazała, że zużyła w całości wynagrodzenie uzyskane od powoda w latach 2012 – 2013 r. i stanowczo zaprzeczyła, aby kiedykolwiek deklarowała zwrot należności z tytułu ewentualnych składek ubezpieczeniowych.

Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, zobowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości (bezpodstawne wzbogacenie).

Bezpodstawne wzbogacenie jest szczególnym zdarzeniem prawnym, w wyniku którego bez podstawy prawnej powstaje nowa sytuacja, polegająca na wzroście wartości majątku po stronie podmiotu wzbogaconego, kosztem jednoczesnego pogorszenia sytuacji majątkowej lub osobistej osoby zubożonej. Zarówno zubożenie, jak i wzbogacenie wywołane są tą samą przyczyną („współprzyczyną”). Jednak podstawowa przesłanka bezpodstawnego wzbogacenia nie ma charakteru związku przyczynowo-skutkowego między zubożeniem a wzbogaceniem różnych podmiotów, ponieważ co prawda zubożenie i wzbogacenie następują jednocześnie na skutek tej samej przyczyny, ale jest to jedynie koincydencja między zubożeniem a wzbogaceniem, a nie związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nimi (S. T., Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III, opubl. LEX 2014).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 5 grudnia 2013 r., bezpodstawne wzbogacenie ma miejsce wtedy, gdy w rezultacie określonego zdarzenia następuje wzbogacenie jednej osoby, kosztem innej, czyli gdy zachodzi wzajemna zależność pomiędzy uzyskaniem korzyści majątkowej przez wzbogaconego a uszczerbkiem majątkowym doznany przez zubożonego. Jeśli zatem dochodzi wprawdzie do wzbogacenia jednej osoby (osób) to, aby twierdzić, że jest to bezpodstawne wzbogacenie należy równocześnie ustalić, że odpowiada mu zubożenie drugiej osoby. Innymi słowy, powstanie wzbogacenia będzie miało charakter bezpodstawnego wzbogacenia w rozumieniu art. 405 k.c. dopiero wtedy, gdy temu wzbogaceniu odpowiadać będzie zubożenie (sygn. akt III PZP 6/13, opubl. Lex nr 1405276).

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w okresie od 1 marca 2012 r. do 31 maja 2013 r. strony łączył stosunek cywilnoprawny wynikający z zawartych umów o dzieło. Przedmiotem dzieła było złożenie przez pozwaną określonej liczby kotew, za które otrzymywała stosowne honorarium uzależnione od ilości złożonych przedmiotów. Jak wynika z rachunków za wykonaną pracę pozwana otrzymała od powoda łącznie kwotę 21 119,00 zł brutto. W 2013 r., w wyniku kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, powód został zobligowany do przekwalifikowania zawartych

z pracownikami umów o dzieło - w tym z pozwaną - na umowy zlecenia. W konsekwencji powód został zobowiązany również do uregulowania zaległych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Jak wynika z pisma ZUS z dnia 23 lutego 2016 r. (k. 175) od wynagrodzenia uzyskanego przez pozwaną należało odprowadzić składki w łącznej wysokości 7670, 50 zł, w tym kwotę 4072, 39 zł stanowiącą część finansowaną przez samego zleceniobiorcę, czyli pozwaną.

Sąd, wbrew stanowisku powoda uznał, że instytucja bezpodstawnego wzbogacenia nie znajduje zastosowania w stanie faktycznym niniejszej sprawy, zatem roszczenie powoda jest niezasadne.

Przede wszystkim wskazać należy, że zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 17 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 ze zm.) składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek. Na podstawie art. 17 ust. 2 cyt. ustawy systemowej płatnicy obliczają część składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu.

W związku z tym, uznać należało, że wyłącznie powód jako płatnik składek ponosi odpowiedzialność za odprowadzanie stosownych składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od wynagrodzeń osób, z którymi zawierał umowy zlecenia. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej u powoda kontroli, powód został zobowiązany do uregulowania zaległych należności, to w ocenie Sądu przeniesienie tego obowiązku na pozwaną, nawet w niewielkiej części, jest nieuzasadnione, w tym również sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, przeprowadzona kontrola ujawniła szereg nieprawidłowości i zaniedbań ze strony powoda, w szczególności w zakresie zawieranych umów o dzieło, co w konsekwencji skutkowało obciążeniem powoda kwotą około 151 736,18 zł z tytułu nieuiszczonych składek na rzecz organu rentowego. Za wskazane zaniedbania i nieprawidłowości nie może następnie ponosić odpowiedzialności zleceniobiorca wykonujący swoją pracę w firmie powoda.

Poza tym, zgodnie z treścią art. 409 k.c., obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba, że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

Pracownik ma prawo uważać, że świadczenie wypłacane przez pracodawcę posługującego się wyspecjalizowanymi służbami jest spełniane zasadnie i zgodnie z prawem, a więc jego obowiązek liczenia się ze zwrotem świadczenia ogranicza się zasadniczo do sytuacji, w których ma świadomość otrzymania nienależnego świadczenia (art. 409 w związku z art. 410 § 1 k.c. i w związku z art. 300 k.p.). Ciężar dowodu w tej kwestii spoczywa na pracodawcy. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2007 r., sygn. akt II PK 138/06, opubl. OSNP 2008/3-4/38).

Zauważyć należy, że pozwana wyzbywając się korzyści bądź też zużywając ją nie mogła mieć świadomości, że zostanie obarczona obowiązkiem zwrotu tej korzyści (czyli otrzymanego wynagrodzenia od powoda). Gdyby rzeczywiście tak było, to zdaniem Sądu istniejące pomiędzy stronami umowy nie miałyby racji bytu. Skoro pozwana otrzymywała od powoda wynagrodzenie za wykonane dzieło, to miała prawo przypuszczać, że jest ono jej wypłacane w pełnej wysokości, a zatem miała prawo swobodnie dysponować uzyskanymi środkami pieniężnymi.

Obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wywołany uzyskaniem świadczenia nienależnego nie wygasa jedynie z tego powodu, że ten, kto korzyść uzyskał zużył ją lub utracił, ale art. 409 k.c. wymaga, aby stało się to w taki sposób, że ten który uzyskał korzyść nie jest już wzbogacony, a wyzbywając się korzyści lub zużywając ją nie powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Dokonanie prawidłowej oceny w tym zakresie nie polega wprawdzie wyłącznie na ustalaniu faktów, lecz stanowi kwestię prawną. Niemniej jednak ocena taka musi przyjmować za podstawę istotne okoliczności faktyczne, których ustalenie możliwe jest co do zasady w oparciu o konkretne twierdzenia strony i dowody przywołane na poparcie tych twierdzeń. (wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2012 r., sygn. akt I CNP 76/11, opubl. Lex nr 1216831)

Niezależnie od powyższego, podkreślenia wymaga, że w toku postępowania pozwana udowodniła, że wynagrodzenie uzyskane od powoda zużyła w całości, przeznaczając je na pokrycie bieżących potrzeb dnia codziennego, a powód nie wykazał przy tym, że pozwana jest w dalszym ciągu wzbogacona. Obecnie pozwana A. K. nie posiada stałego zatrudnienia, utrzymuje się z dochodów, które uzyskuje z sezonowej pracy w Niemczech oraz dochodów pochodzących z dorywczej pracy jej małżonka. Oboje z mężem mają na utrzymaniu małoletnią córkę. Od 28.11.2014r. pozwana jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. bez prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych.

Ponadto, w tym miejscu podkreślić należy, że w toku postępowania powód w żaden sposób nie dowiódł, że w całości spełnił ciężący na nim obowiązek zapłaty spornych składek wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wręcz przeciwnie – powód nawet potwierdził, że nie zapłacił ZUS-owi w całości dochodzonych pozewem składek. W konsekwencji, Sąd uznał, iż brak jest podstaw do domagania się zwrotu tychże składek od pozwanej, skoro powód nie udowodnił, aby je zapłacił.

Z treści pisma ZUS z dnia 23 lutego 2016 r., o które zresztą Sąd zwrócił się z urzędu, wynika jedynie, że należność z tytułu składek wynosi 7670, 50 zł, przy czym brak jest jakiegokolwiek informacji, w jakiej wysokości składki te zostały rzeczywiście uiszczone przez powoda D. M.. Tym samym, powód nie przedstawił żadnego dowodu, który stanowiłby o zasadności powództwa.

Odnosząc się ponownie do wspomnianej relacji pomiędzy wzbogaceniem a zubożeniem, zwrócić należy uwagę, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy wzbogacenie i zubożenie nastąpiło w innych terminach. O ile do wzbogacenia po stronie pozwanej doszło w momencie, w którym otrzymywała ona wynagrodzenia z tytułu umów o dzieło od powoda, o tyle zubożenie po stronie powoda nastąpi dopiero w chwili, w której uiszczył on w pełnej wysokości zaległe składki na rzecz organu rentowego. Zasadnym jest zatem wskazać, że dopiero decyzja organu rentowego o przekwalifikowaniu umów o dzieło i uregulowaniu należnych składek spowodowała, że powód zwrócił się do pozwanej o zwrot dochodzonej pozewem kwoty.

Mając na uwadze powyższe, skoro pozwana w toku procesu wykazała, że zużyła otrzymywane od powoda należności w taki sposób, że nie jest już wzbogacona, a zużywając je nie musiała się liczyć z obowiązkiem ich zwrotu, ponadto zaś powód nie udowodnił, aby uiszczył wskazane składki na rzecz ZUS-u, Sąd w punkcie I – wszym sentencji wyroku oddalił powództwo jako bezzasadne.

W punkcie II – gim sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego zgodnie z zasadą odpowiedzialności strony za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Wysokość tych kosztów, należnych pozwanej, jako stronie wygrywającej proces, Sąd ustalił w oparciu o § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 – przed nowelizacją ze stycznia 2016r.) które w niniejszej sprawie wynoszą 450 zł.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.